

Žmogaus papilomų viruso infekcija

Algirdas Šumila

Žmogaus papilomų viruso infekcija (ŽPV) - viena iš dažniausiai lytiškai perduodamų ligų, kurios paplitimą galima pavaizduoti "ledkalniu": tik nedidelei infekuotųjų dalių liga pasireiškia karpomis, o didžiąją užsikrėtusiųjų daugumą galima išaiškinti tik atlikus specialius tyrimus.

JAV 1% lytiškai aktyvių žmonių (15-49 metų) turi kliniškai pasireiškiančias genitalijų karpas; 4-13% lytiškai plintančių ligų klinikų pacientų aptinkamos genitalijų karpas. Manoma, kad per 50% lytiškai aktyvių žmonių yra užsikrėtę žmogaus papilomų virusu. 22 pasaulio šalyse buvo ištirta 1000 gimdos kaklelio vėžio mėginių: 93% atvejų buvo aptiktas šis virusas.

Žinoma daugiau kaip 100 žmogaus papilomų viruso tipų, iš jų apie 35 tipų virusas pažeidžia genitalijų epitelį. Papilomų viruso genetinė informacija saugoma dviguboje DNR spiraleje. Genitalijų sritį dažniausiai

pažeidžia 4 tipų virusas: 6, 11, 16, 18. Dažniausiai pasitaiko 6 ir 11 tipo virusai, tačiau jie retai sukelia vėžį. 16 ir 18 tipo žmogaus papilomų virusai dažniausiai randami gimdos kaklelio vėžio atvejais, o jų abiejų kombinacija sukelia agresyvią vėžį - adenokarcinomą.

Inkubacinis laikotarpis dažniausiai trunka iki 2-3 mėnesių, bet gali tęstis ir kelerius metus.

Genitalijų žmogaus papilomų viruso infekcija perduodama lytinių santykių metu. Galima ir autoinokuliacija (paties savęs užkrėtimas; 1, 2 ir 4 tipo virusas sukelia ir odos, ir geni-

talijų karpas). Motina, serganti papilomų viruso anogenitaline infekcija, gimdymo metu gali perduoti virusą savo vaikui, kuriam gali išsivystyti naujagimių laringinė papilomatozė.

Genitalijų karpas - tai įvairaus dydžio rožinės ar odos spalvos išaugos. Negydamos jos gali spontaniškai regresuoti.

Gydymo tikslas - klinikinių reiškinių panaikinimas be randų ir šalutinio poveikio.

Galimos dvi gydymo kryptys:

1. Pacientas pats tepa vaistus (pvz., Wartec-Wolff);
2. Gydytojas atlieka procedūras (krioterapija, lazerio terapija, chirurginė ekscizija ir kt.).

Kartais galima kombinuoti kelis gydymo metodus.

Galbūt netrukus turėsime galimybę apsisaugoti nuo papilomų viruso infekcijos ir sėkmingiau ją gydyti - mokslo ir gydymo centruose bandomos profilaktinės ir terapinės vakcinos.

Siekiant sumažinti šio viruso paplitimą būtina skatinti visuomenę keisti elgesį: vėliau pradėti lytinius santykius, mažinti lytinių partnerių skaičių, naudoti prezervatyvus.